

Звіт
про виконання природоохоронних заходів у 2023 році Програми
охорони довкілля Кременчуцької міської територіальної громади
на період 2021-2025 роки («Довкілля-2025»)

Програма охорони довкілля Кременчуцької міської територіальної громади на період 2021-2025 роки («Довкілля-2025») затверджена рішенням Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області від 22 грудня 2020 року, зі змінами від 16.12.2021, 26.05.2023, 15.09.2023, 01.12.2023, 15.12.2023 (далі – Програма).

Метою Програми є підвищення рівня безпечного для здоров'я людини стану природного навколишнього середовища в Кременчуцькій міській територіальній громаді, збереження природних екосистем та впровадження екологічно збалансованої системи природокористування.

Завданнями Програми є:

1) поліпшення стану довкілля в місті шляхом зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, зменшення скидів забруднених стічних вод у водойми та зменшення негативного впливу промислових і побутових відходів на довкілля;

2) забезпечення екологічної безпеки території міста, охорона та поліпшення стану навколишнього природного середовища, раціональне використання та відтворення природних ресурсів шляхом здійснення комплексу науково обґрунтованих природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів, мобілізація матеріальних і фінансових ресурсів, координація заходів органів влади, органів місцевого самоврядування та господарчих суб'єктів, залучення громадськості до природоохоронних дій через екологічне інформування та освіту населення.

Стратегічні напрями Програми:

- охорона та раціональне використання водних ресурсів;
- охорона атмосферного повітря;
- безпечне поводження з відходами виробництва;
- охорона та збереження об'єктів природно-заповідного фонду та озеленення міста;
- наука, інформація та освіта, підготовка кадрів, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка.

Джерелами фінансування заходів Програми у 2023 році були обласний та міський фонди охорони навколишнього природного середовища, міський бюджет та кошти підприємств.

Міський фонд охорони навколишнього природного середовища створено відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Діяльність фонду регламентується Порядком планування та фінансування природоохоронних заходів з міського фонду охорони навколишнього природного середовища, затвердженим рішенням Кременчуцької міської ради Полтавської області від 29 січня 2013 року (далі – Порядок).

Відповідно до Порядку у 2023 році кошти фонду спрямовувалися на фінансування природоохоронних заходів, що відповідають основним напрямкам державної політики у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.

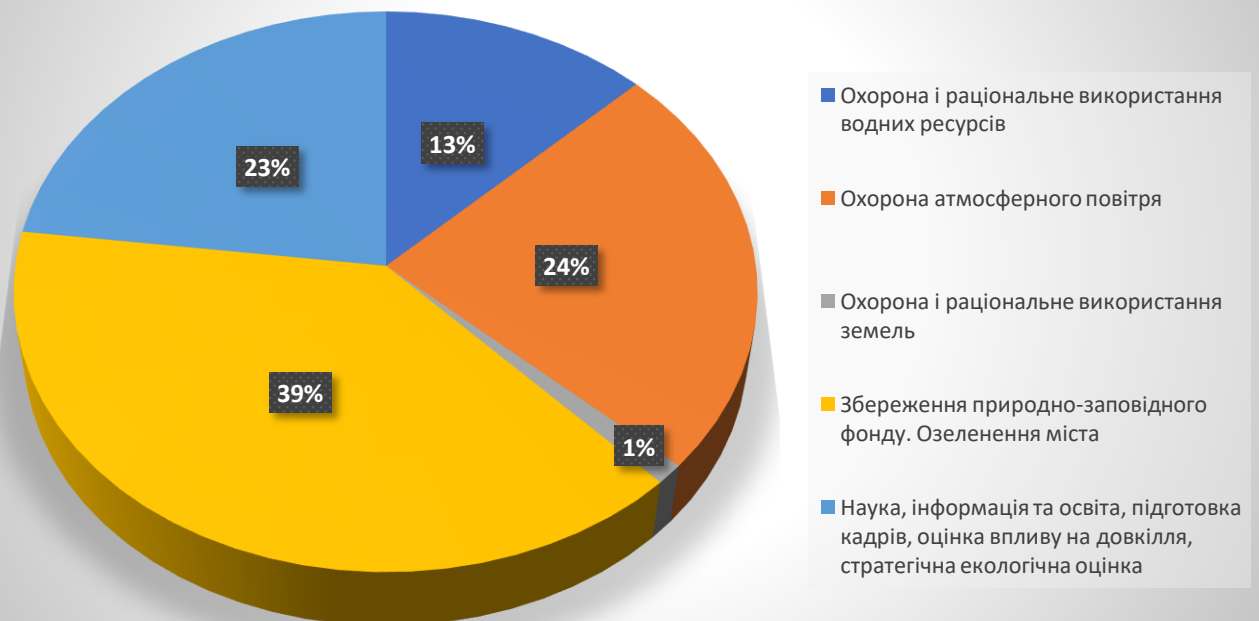
У 2023 році в межах запланованих видатків з міського фонду охорони навколишнього природного середовища бюджету Кременчуцької міської територіальної громади визначено перелік природоохоронних заходів на загальну суму 4 529 900 грн., з них профінансовано 4 323 503,1 грн.

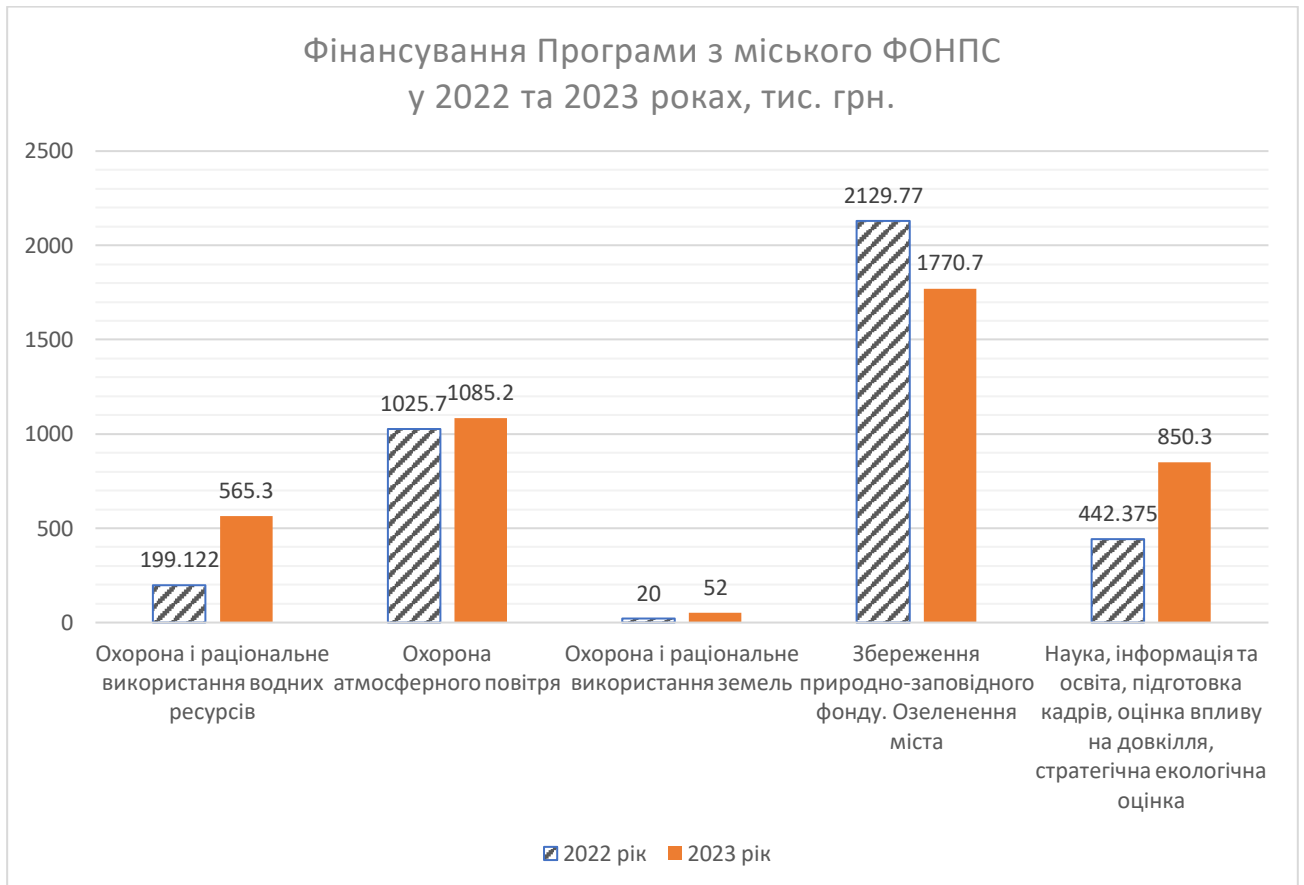
Фінансування заходів з міського фонду охорони навколишнього природного середовища бюджету Кременчуцької міської територіальної громади здійснювалось відповідно до розділів Програми, представлених у таблиці та діаграмі.

Таблиця

№ п/п	Розділи Програми	План фінансування, тис.грн.	Профінансовано, тис.грн.
1	Охорона і раціональне використання водних ресурсів	578,6	565,3
2	Охорона атмосферного повітря	1085,8	1085,2
3	Охорона і раціональне використання земель	52,0	52,0
4	Збереження природно-заповідного фонду. Озеленення міста	1770,8	1770,7
5	Наука, інформація та освіта, підготовка кадрів, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка	1042,7	850,3
Всього		4529,9	4323,5

Фінансування з міського ФОНПС у 2023 році за розділами Програми

У лютому 2022 року розпочалося повномасштабне вторгнення РФ в Україну. 24 лютого 2022 року Указом Президента України введено воєнний стан, який продовжено до 14 лютого 2024 року. Військові дії спричинили руйнівний вплив на життя людей та масове порушення ланцюгів економічної діяльності, руйнування інфраструктури, що насамперед призводить до значних економічних втрат як в Україні, так і в Кременчуцькій міській територіальній громаді.

Економічний, соціальний та екологічний розвиток громади залежить, в першу чергу, від зміни ситуації на фронті та інтенсивності бойових дій і їх наслідків.

1. Охорона і раціональне використання водних ресурсів

Основною водною артерією Кременчука є річка Дніпро як частина Кам'янського водосховища. Також через місто протікають малі річки: Сухий Омельник, Сухий Кагамлик, Крива Руда.

Єдиним джерелом питного водопостачання для населення м. Кременчука є Кременчуцьке водосховище. Дуже складним для системи водопостачання міста є літній період, протягом якого якість питної води має граничні показники, що прямо пов'язано з погіршенням якості води у Кременчуцькому водосховищі.

Водопостачання та водовідведення в місті здійснює КП «Кременчукводоканал», яке задовольняє попит споживачів із постачання води питної якості й очищення господарсько-фекальних стічних вод. Загальна довжина водогінної мережі м. Кременчука становить 423,37 км, каналізаційної мережі – 283,6 км.

У 2023 році КП «Кременчукводоканал» продовжив реконструкцію напірного каналізаційного колектора Д-400 мм довжиною 3975 м від СП-15 до Крюківських КОС на суму 1296,312 тис. грн. (замінено 2169 м труб), що становить 52,3 % від запланованої реконструкції. Реалізація проєкту забезпечить надійне

перекачування стічних вод, зменшення енерговитрат, виключення можливості потрапляння каналізаційних стоків в оточуюче природне середовище.

У 2023 році з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища комунальному виробничому підприємству «Кременчуцьке міське управління капітального будівництва» виділено кошти у сумі 500,0 тис. грн. на Реконструкцію каналізаційної насосної станції СП-17 в м. Кременчуці. З місцевого бюджету виділено 3522,557 тис. грн. По даному заходу у 2023 році виконано роботи з влаштування внутрішніх мереж електропостачання та благоустрою території станції, а також коригування проєктно-кошторисної документації. Стан готовності заходу – 92 %.

КП «Кременчук АКВА-СЕРВІС» проведено розчищення та поглиблення прибережних (пляжних) літоралей за допомогою багатофункціональної самохідної установки класу амфібія Truxor, що забезпечило припинення заростання малих річок та водойм на площі 83,2 тис.м².

КП «Науковий центр еколого-соціальних досліджень» проводились дослідження якості поверхневих вод на Кам'янському водосховищі та малих річках на загальну суму 19,681 тис.грн.

КП «Кременчуцьке КАТП 1628» постійно проводиться контроль за якісним станом підземних вод у зоні впливу міського полігону твердих побутових відходів на Деївській горі. У 2023 році на даний природоохоронний захід витрачено 56,0 тис. грн.

У 2023 році ПАТ «Укртатнафта» здійснено видалення нафтопродуктів із підземних вод у зоні забруднення підприємства на загальну суму 2361,966 тис. грн., а також 489,0 тис. грн. витрачено на проведення моніторингу підземних вод у зоні забруднення ПАТ «Укртатнафта». Дані природоохоронні заходи направлені на попередження забруднення підземних вод нафтопродуктами.

ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у 2023 році проведено моніторинг якості підземних вод за вмістом нафтопродуктів по системі спостережних свердловин підприємства на суму 85,983 тис. грн.

2. Охорона атмосферного повітря

Стан повітряного середовища міста є однією з важливих регіональних природоохоронних проблем. Рівень забруднення атмосферного повітря міста обумовлений обсягами викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел.

У викидах забруднюючих речовин в атмосферне повітря міста переважають діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту та неметанові леткі органічні сполуки.

Головними стаціонарними джерелами забруднення в місті є підприємства машинобудування, енергетики, нафтохімії та будівельної індустрії.

У 2023 році за власні кошти підприємствами виконано роботи на суму 1,4 млн. гривень, що значно менше ніж у 2022 році (2,2 млн. грн.) та у 2021 році (8,6 млн. грн.). Це пов'язано, насамперед, з військовою агресією РФ проти України, що, в свою чергу, призвело до спаду виробництва, зруйнованої інфраструктури, недостатності коштів.

Так, ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за власні кошти (436,4 тис. грн.) продовжив впровадження та виконання комплексних заходів зі зменшення обсягів викидів від паливовикористовуючого обладнання ТЕЦ завдяки зменшенню використання природного газу внаслідок проведення

енергомодернізації деяких потужностей підприємства. Також підприємством постійно ведеться моніторинг якості атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони підприємства за основними забруднювачами (згідно з проектом СЗЗ). У 2023 році витрати на даний захід склали 85,109 тис. грн.

Підприємствами міста регулярно проводиться діагностика автотранспорту на вміст СО та димність у відпрацьованих газах, лабораторний контроль викидів в атмосферне повітря та своєчасна заміна фільтрувальних рукавів.

ПрАТ «Кременчуцький завод технічного вуглецю» у 2023 році здійснив своєчасну заміну фільтрувальних рукавів на загальну суму 334,331 тис. грн., що забезпечило запобігання перевищенню нормативів ГДВ в атмосферу із джерел підприємства.

З 2020 року в місті розпочата практична реалізація екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи постійного контролю і спостереження за забрудненням атмосферного повітря, в рамках якої КП «Науковий центр еколого-соціальних досліджень» проводить моніторинг забруднення атмосферного повітря пересувною муніципальною екологічною лабораторією (у 2023 році – 995,0 тис. грн.).

Також у 2023 році Лабораторією спостережень за забрудненням атмосферного повітря м. Кременчука було проведено на загальну суму 90,24 тис. грн. короткостроковий прогноз метеорологічних умов забруднення атмосферного повітря, що передбачає можливість оцінювання стану атмосфери щодо процесів накопичування чи розсіювання шкідливих домішок з метою покращення стану повітряного басейну міста, тимчасово знижуючи викиди в періоди метеорологічних умов високого забруднення атмосфери.

3. Охорона і раціональне використання земель

Загальна площа Кременчуцької міської територіальної громади становить 16 967,86 га (9586 га місто Кременчук та 7381,86 га Потоківський старостинський округ).

Використання земельних ресурсів у місті відбувається з урахуванням соціально-економічних умов, рельєфу території, ґрунтів, ґрунтоутворювальних порід, пологості, розташування об'єктів щодо транспортних шляхів, інженерних комунікацій і рівня розвитку продуктивних сил.

Забруднення ґрунтів у місті пов'язано перш за все з викидами автотранспорту та промислових підприємств. Компоненти промислових викидів підприємств значно змінюють фізико-хімічні властивості ґрунтів, особливо у промислових і промислово-селітебних підзонах, де створюються несприятливі умови для росту й розвитку рослин. Забруднюючі речовини осідають у радіусі до 5 км від стаціонарного джерела викидів підприємств. Основними джерелами забруднення ґрунтового покриву є підприємства енергетики, металургії, машинобудування, нафтохімії.

ТОВ «Кременчуцька ТЕЦ» проводиться рекультивація території кар'єру будівельних матеріалів шламом хімоводоочищення та недопалом вапна, що дозволить відновити поверхню порушених земель. В 2023 році підприємством рекультивовано 171,7781 м². Станом на 01.01.2024 рекультивована площа складає 37,5 % від загальної площі кар'єру.

КП «Кременчуцьке КАТП 1628» регулярно проводить обстеження ґрунтів на території міського полігона твердих побутових відходів на Деївській горі та у межах його санітарно-захисної зони. У 2023 році загальні витрати на даний природоохоронний захід склали 42,0 тис. грн.

4. Збереження природно-заповідного фонду. Озеленення міста

Природно-заповідний фонд Кременчуцької міської територіальної громади представлений загальною площею 2325,33 га та складає 13,7 % від загальної площі території громади (16 967,86 га – 9586 га місто Кременчук та 7381,86 га за межами населених пунктів у межах сіл Потоки, Придніпрянське, Соснівка, Мала Кохнівка).

На даний час у межах Кременчуцької міської територіальної громади налічується 8 об'єктів ПЗФ, у тому числі один загально-державного значення.

Перелік об'єктів природно-заповідного фонду Кременчуцької міської територіальної громади:

1. Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні»
2. Ландшафтний заказник загально-державного значення «Білецьківські плавні»
3. Регіональний ландшафтний парк «Кагамлицький»
4. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Придніпровський міський парк» (I черга – «Придніпровський міський парк» та II черга – «Ювілейний»)
5. Комплексна пам'ятка природи «Міський сад»
6. Геологічна пам'ятка природи «Скеля гранітний реєстр»
7. Ботанічна пам'ятка природи «Парк Крюківський»
8. Гідрологічний заказник «Біловагівський».

У 2023 році на виконання заходів даного розділу Програми з фонду охорони навколишнього природного середовища Кременчуцької міської територіальної громади профінансовано 1770,733 тис. грн. на утримання та благоустрій об'єктів природно-заповідного фонду та 5274,55 тис. грн. – з місцевого бюджету.

ПАТ «Укртанафта» у 2023 році здійснено заходи з озеленення своєї території та заходи зі знищення бур'янів на суму 8,8 тис. грн.

Для озеленення територій у межах Кременчуцької міської територіальної громади КП «Благоустрій Кременчука» у 2023 році було придбано посадковий матеріал на суму 1793,652 тис. грн.

5. Поводження з відходами

Важливою екологічною проблемою Кременчука як промислового міста є поводження з промисловими та твердими побутовими відходами. Відходи – один із найбільш вагомих чинників забруднення довкілля та негативного впливу фактично на всі його складники.

Загальна кількість офіційно зареєстрованих місць видалення відходів становить 10, включно із законсервованим полігоном промвідходів цеху № 18 ПАТ «Укртатнафта».

Міський полігон твердих побутових відходів діє з 1965 року та розташований у правобережній частині міста на схилах Деївської гори. Його потужності обмежені, кількість спеціально відведених місць для складування відходів виробництва недостатня. Альтернативи для розміщення нового полігону твердих побутових відходів у місті відсутні.

Системне недофінансування розробленого у 2006 році за кошти міського екологічного фонду проекту «Реконструкція діючого полігону твердих побутових відходів, розташованого на Деївській горі м. Кременчука Полтавської області» не дозволяє здійснити приведення полігону ТПВ у відповідність до існуючих вимог та залишає проблему поводження з відходами міста без позитивного розв'язання.

У 2023 році підприємства Кременчуцької міської територіальної громади продовжили здійснювати заміну ртутних та люмінесцентних ламп на світлодіодні.

Витрати у 2023 році на заміну ламп наступні: ТОВ «Кременчуцький завод технічного вуглецю» - 167,108 тис. грн., ПрАТ «Кременчукм'ясо» - 35,557 тис. грн., ПАТ «Укртатнафта» - 460 тис. грн. Даний природоохоронний захід також запланований для виконання на наступні роки іншими підприємствами міста.

ПрАТ «Данон Кремез» у 2023 році виконав природоохоронний захід «Організація екологічного поводження з промисловими та побутовими відходами через утилізацію, переробку або захоронення спеціалізованими підприємствами» на суму 330,6 тис. грн.

6. Наука, інформація та освіта, підготовка кадрів, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка

З метою пропаганди охорони навколишнього природного середовища та підвищення екологічної свідомості населення в місті Кременчуці за кошти міського фонду охорони навколишнього природно середовища проводяться рекламно-інформаційні та просвітницькі заходи. На території міста розміщуються рекламні постери та розповсюджуються серед населення листівки з екологічної тематики.

У зв'язку з військовим станом в Україні та з метою запобігання великого скупчення людей, а також для безпеки мешканців Кременчуцької територіальної громади у 2023 році не проводились в повному обсязі заплановані еколого-просвітницькі заходи, а саме: «Загальноміський суботник» (в рамках заходу придбано садовий інструмент, запчастини, миючі засоби на суму 350,00 тис. грн.), «Зелена толока», Міжнародний День Дніпра.

У 2023 році КП «Науковий центр еколого-соціальних досліджень» виготовлено та розміщено білборди (10 шт.) на суму 5,16 тис. грн.

Спільно з РЛП «Кременчуцькі плавні» організовано та проведено інформаційно-просвітницький захід для дітей про ранньоквітучі рослини нашого регіону у філії № 3 Кременчуцької міської публічної бібліотеки та в Кременчуцькій спеціальній школі Полтавської обласної ради.

З нагоди Міжнародного Дня Дніпра у філії № 3 Кременчуцької міської публічної бібліотеки для дітей проведено презентацію «Цікавинки найбільшої річки України», екологічну гру «Вгадай тварин». У вітрині бібліотеки організовано тематичну фотовиставку. Тема збереження річки Дніпро була заслухана учасниками проекту «Екошкола» в рамках програми «Екомолодь».

Також у 2023 році здійснено стратегічну екологічну оцінку проекту Програми економічного і соціального розвитку Кременчуцької міської територіальної громади на суму 50,00 тис. грн.

7. Охорона і раціональне використання ресурсів тваринного світу

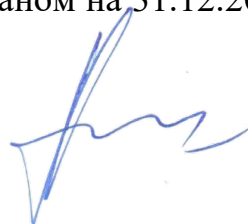
Тваринний світ – один з компонентів природних ресурсів Кременчуцької міської територіальної громади.

У 2023 році заходи з розділу «Охорона і раціональне використання ресурсів тваринного світу» не виконувалися у зв'язку з відсутністю коштів.

Додаток: - Інформація про виконання Програми охорони довкілля Кременчуцької міської територіальної громади на період 2021-2025 роки («Довкілля - 2025») станом на 31.12.2023 - на 35 арк. в 1 прим.

**Начальник
відділу екологічної безпеки**

Юлія Мельник 743843

Олексій ФЕДЮН